

HOOFDSTUK 8: SIGMUND FREUD

NOTA'S BIJ POWERPOINT

Korte biografie: Sigmund Freud

Mythomaan!

Meer nog dan goede titel bij een matig boek.

Goed voorbeeld van impact: we kunnen ons niet inbeelden dat er iemand twijfelt aan de gedachte dat er onbewuste mentale toestanden bestaan. En die twijfel was nochtans legio, zowel voor als na Freud.

Zelfbedrog en het onbewuste: een filosofische claim

Drie krenkingen

Radicale aan Freud: dat er zoiets bestaat als 'onbewuste mentale toestanden'. Vele filosofen (waaronder uiteraard Descartes) hadden 'het mentale' (VERLANGENS, GEDACHTEN, PIJN,...) precies gedefinieerd als 'het bewuste' – iets kan voor hen maar mentaal genoemd worden wanneer het ook bewust is. Misschien wat moeilijk voor ons om ons in te beelden dat daar ooit discussie over bestaan heeft. Er zijn nochtans heel wat belangrijke filosofen, psychologen en psychiaters die, voor en na Freud, beweerd hebben dat er niet zoiets kan bestaan als onbewuste mentale toestanden.

Voorbeeld van malafide autoverkoper: die weet iets dat ik niet weet (met name dat...) – maar zelfbedrog?

Contradictio in terminis: vierkante cirkel etc

Vergelijking met waterverspilling en waternood in arme landen – wij nemen water als evidentie, net zoals we het evident vinden dat er zoiets bestaat als onbewuste mentale toestanden. En dan pleidooi voor historiserende attitude: alleen geschiedenis leert ons hoe absurd de stelling van Freud is.

Zelfbedrog en het onbewuste: Engelse tekst

Niet alleen empirische claim (mensen zijn zich niet altijd bewust van wat ze doen; hun drijfveren zijn niet altijd toegankelijk voor het bewustzijn), maar ook conceptuele claim (mentale > bewuste; we moeten ook aannemen dat er onbewuste mentale toestanden bestaan, en categorie van 'mentale' dus vergroten).

Zelfbedrog en het onbewuste: hypnose

Conceptuele innovatie, maar ook: belangrijke wetenschappelijke claim.

Zelfcensuur: gedachten die onuitvoerbaar, onaangenaam, onnozel, zinloos, weezinwekkend, gruwelijk, immoreel,...

Zelfbedrog en het onbewuste: tekening verdringing

Filosofische revolutie!

Vergelijk zelfcensuur met Berlijnse muur